VOORBEREIDINGSMATERIAAL BIJBELKRINGEN

Leven in Verwondering

van Leviticus naar Hebreeën

INHOUD

Introductie 2

Thema 1 Leviticus, de weg terug naar Gods nabijheid (Inleiding) 3

Thema 2 Dichtbij de Heilige God (Lev. 1 – 5:13) 5

Thema 3 De offers in Leviticus: Een weg naar nabijheid bij God (Leviticus 5 – 7) 7

Thema 4a De inwijding van de priesters (Leviticus 8 – 9) 9

Thema 4b De eerste crisis (Leviticus 9) 11

Thema 5 Reinheid en onreinheid: Leven aan de grens van dood en leven (Leviticus 11 – 15) 13

Thema 6 Grote Verzoendag, het hart van de Thorah (Leviticus 16 – 17) 14

Thema 7a Leven in Gods heiligheid (Gods karakter in het dagelijks leven) 15

Thema 7b Leven in Gods heiligheid (sabbat) 17

Thema 8 Gods kalender van genade (feesten in Leviticus) 19

Thema 9 De heiligheid van Gods naam 20

Epiloog Leviticus als boek van Gods nabijheid 22

Introductie

Hieronder zijn de thema's uit Leviticus aangegeven die inspiratie geven in de voorbereiding en een indeling geven in de hoofdstukken. Dit kun je gebruiken ter voorbereiding van het kringmateriaal.

Daarnaast hebben we de kringen 3 boekjes / bijlage gegeven:

- Leviticus en Hebreeën (Moeskruid Bijbelstudie): Een bijbelstudieboekje wat kan dienen als inspiratie voor gesprekvragen
- Exodus en Leviticus voor iedereen (John Goldingay): Een boekje wat uitleg geeft bij de verschillende bijbelgedeelten in Leviticus. Dit boekje kan gebruikt worden in de voorbereiding voor verdieping in Leviticus.
- 'Boekje' / uitgebreide versie van The Leviticus Scroll van The Bible Project: Vertaald naar het Nederlands en verder verdiept. Dit kun je eventueel gebruiken als 'boekje' om als kring door te werken óf als naslagwerk.

Bij de gedeelten (de hoofdstukken hieronder genummerd vanaf 1 is per thema/gedeelte aangegeven:

- Centrale thema's
- Belangrijkste conclusies (niet overal bijgevoegd)
- Suggesties voor gespreksvragen: Hier worden een aantal vragen als inspiratie genoemd. Deze zijn bedoeld voor inspiratie maar het is ook mogelijk om zelf vragen te bedenken bij de thema's voor het gesprek in de kring.
- Verder voorbereidingsmateriaal: Hier verwijzen we naar de boekjes die aan de kringen zijn gegeven máár bijvoorbeeld ook naar eventuele podcasts die hier ook bij passen. Deze kunnen ook gebruikt worden als kringen liever werken met een podcast of ander materiaal.

THEMA 1:

Leviticus, de weg terug naar Gods nabijheid (Inleiding)

THEMA'S

Inleiding in Leviticus

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

- In het hart van de Torah beschrijft Leviticus hoe Israël haar verbond met Jahweh kan nakomen, door middel van offers en rituelen, persoonlijke integriteit en overgave, en maatschappelijke rechtvaardigheid.
- **Heilig worden** heeft alles te maken met de nabijheid van de Heilige – een voorwerp of persoon die tijd doorbrengt in de buurt van Jahweh wordt heilig. Gods heiligheid is zowel goed als gevaarlijk, dus om dicht bij Hem te kunnen zijn, heeft de mensheid richtlijnen nodig.
- Wanneer iets de gemeenschap tussen God en de mensheid verstoort, moet een onberispelijke vertegenwoordiger zijn leven offeren om de zonden van velen te bedekken.

SCHRIFTGEDEELTEN

Exodus 40: Inrichting van de tabernakel (Leviticus gaat hierop verder)

Overige verwijzingen (verdere verdieping): ***Genesis 49 Deuteronomium 31-34 Exodus 17 Nummers 20 Leviticus 17-27 Leviticus 8-16 Leviticus 8-10 Leviticus 11-16 Exodus 19 Exodus 19:6 Exodus 32 Exodus 40:34-38 Exodus 25:8 Exodus 40:35 Numeri 1:1 Genesis 2 Exodus 19:16-20 Exodus 32-34 Leviticus 1:1 Leviticus 1-7 Leviticus 8-9 Leviticus 10 Leviticus 11-15 Leviticus 16 Gen****esis3:15***

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN EN GESPREKSVRAGEN

1. Het komende jaar gaan we ons verdiepen in het boek Leviticus. In deze bijbelstudie willen we nadenken hoe God zich openbaard, laat zien in dit boek. Wat Hij ons duidelijk wil maken. Kijk zo mogelijk met elkaar de uitleg van het bijbelboek bij de bibleproject: https://bibleproject.com/guides/book-of-leviticus/
2. Neem een minuut de tijd om allemaal minimaal 2 punten te bedenken en/of op te schrijven die je dit kringseizoen hoopt te leren over Leviticus en Hebreeën. Maak een rondje langs iedereen om dit met elkaar te delen.
3. Wie heeft Leviticus al eens bestudeerd? Als je het al eens zelf hebt doorgelezen, wat was je indruk? Als je het nog niet eerder hebt doorgelezen wat hield je tegen?
4. Leviticus is niet alleen een boek waarin regels en rituelen worden beschreven maar laat eigenlijk het verlangen van God zien om bij Zijn volk te kunnen zijn. Als je zo naar Leviticus kijkt veranderd dat iets aan je blik op Leviticus? Waarom wel of niet?

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

- Hoofdstuk 1 'Leven in Verwondering' (bijlage)

Podcasts of video's

- Overzicht Leviticus (The Bible Project, Nederlands): https://youtu.be/Y0Nao4wOGMI?si=Yk34NXRSHbMAp1U1
- Dit is de Bijbel podcast **aflevering 31:** Wat moeten we met al die wetten in de Bijbel?
- **Alleen in Engels:** Aflevering 1 van de podcast The Leviticus Sroll van The Bible Project. Zie: https://bibleproject.com/podcasts/how-god-reveals-himself-leviticus/

THEMA 2 –

Dichtbij de Heilige God (Lev. 1 – 5:13)

THEMA'S:

- Verzoening (kippur)
- Offers (brandoffer, graanoffer, vredesoffer, reinigingsoffer, hersteloffer)

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

- In Leviticus worden vijf offers beschreven die God Israël opdroeg regelmatig te brengen: het brandoffer of hemelvaartsoffer, het gaveoffer, het vredesoffer, het reinigingsoffer en het schuldoffer. Elk van deze offers dient om een door Israël begaan onrecht te herstellen en de relatie met Jahweh te herstellen in een houding van nederigheid en overgave.
- De dieren die uitgekozen waren om als offerdieren in Gods tegenwoordigheid te treden, waren niet de dieren waarop Israëls zonde ceremonieel werd overgedragen. Sterker nog, de dieren die de zonde droegen, werden weggestuurd van Israël en Jahweh, terwijl de dieren die in Gods tegenwoordigheid zouden treden, als onberispelijke vertegenwoordigers van Israël optraden.
- Het Hebreeuwse woord voor verzoening, kippur, betekent twee dingen: een schuld terugbetalen en reinigen. Of we het nu hebben over Levitische offers of Jezus' dood aan het kruis, verzoening is niet alleen een gebeurtenis die plaatsvindt wanneer een onschuldige sterft – het leven van een onberispelijke vertegenwoordiger is ook verzoenend.

SCHRIFTGEDEELTEN:

Belangrijkste bijbelteksten:

- **Leviticus 1 – 5:13**
- **Hebreeën 1:1 – 2:4 (Jezus wordt grootgemaakt)**

Exodus 34Exodus 32Leviticus 1-7Leviticus 1-3Leviticus 9Leviticus 1:1-2Genesis 3:24Genesis 4:1-16Leviticus 1Matteüs 5:48Genesis 6:9Maleachi 1Psalmen 15Leviticus 16:21Numeri 27:18Numeri 8:10Leviticus 16:6-101 Timoteüs 4:14Genesis 8:20-22Matteüs 16:24-26Leviticus 16:18-19Leviticus 17:14Exodus 21:28-36Exodus 21:30Romeinen 6:23Leviticus 8:151 Johannes 1:7Genesis 6:1-7Hebreeën 4:14Leviticus 17:11Johannes 3:16Jesaja 53

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN OF GESPREKSVRAGEN (KIES ER EEN AANTAL UIT)

1. 'De dieren die uitgekozen waren om als offerdieren in Gods tegenwoordigheid te treden, waren niet de dieren waarop Israëls zonde ceremonieel werd overgedragen. Sterker nog, de dieren die de zonde droegen, werden weggestuurd van Israël en Jahweh, terwijl de dieren die in Gods tegenwoordigheid zouden treden, als onberispelijke vertegenwoordigers van Israël optraden'.

- De dieren die geofferd werden moesten echt onberispelijk zijn. God geeft dit aan ons om zo toch in Zijn aanwezigheid te kunnen komen. Hoe zien we dit terug in het offer van Jezus? (Lees ook de beschrijving van Jezus in Hebreeën 1 – 2:4)

2. Het Brandoffer heeft te maken met volkomen toewijding aan God. Hoe ziet volkomen toewijding er uit in jouw persoonlijk leven? Ben je Hem volkomen toegewijd of zijn er andere dingen in je leven waar je meer toegewijd aan bent? In Ps 5:4 en Ps. 42:9 lees je iets van die toewijding.
3. Welke alternatieven zijn er voor een offeraar als een lam of jonge geit te duur is? (Leviticus 5: 7 – 13). Wat zegt dit over de Heere dat armere mensen een goedkoper offerdier mogen brengen en hun zonden vergeven worden?
4. Wat leert het ons dat voor onbewuste zonden, waar men zich bewust van werd, een offer gebracht moest worden?

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

5. Hoofdstuk 1 'Leven in Verwondering' (bijlage)
6. Exodus en Leviticus voor iedereen (Goldingay): Pagina 182 – 190

Podcasts of video's

7. **Alleen in Engels:** Aflevering 2 van de podcast The Leviticus Scroll van The Bible Project. Zie: https://bibleproject.com/podcasts/how-god-reveals-himself-leviticus/
8. Dit is de Bijbel podcast aflevering aflevering 87: Verzoening, de betekenis van het kruis
9. Podcasts Grote verzoendag
    a. Groot Nieuws Radio over Grote Verzoendag door Jacco Overeem: https://www.grootnieuwsradio.nl/podcast-luisteren/4297

THEMA 3:

De offers in Leviticus: Een weg naar nabijheid bij God (Leviticus 5 – 7)

THEMA'S

- Waarom offers?
- Instructies voor het offer
- Offergaven
- Zonden en verzoening

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

- Onze zonden brengen ons in gevaar en belemmeren onze relatie met God, de bron van al het leven. Verzoening herstelt die relatie, zodat we in Gods nabijheid kunnen blijven – het ware leven is in gemeenschap met God zijn.
- Het verhaal dat symbolisch wordt weergegeven in het brand of hemelvaartoffer, bezielt het verhaal van Jezus: dat van het afleggen van zijn leven als een onberispelijke vertegenwoordiger en het terugkeren in de tegenwoordigheid van Jahweh, zodat de hele mensheid ook de kans zou krijgen om het paradijs binnen te gaan.
- De offergaven laten ons zien dat de ethische principes die we in Jezus' leer aantreffen niet nieuw waren toen hij op het toneel verscheen – Jahweh's vroegste richtlijnen voor zijn volk hadden alles te maken met het liefhebben van God en het liefhebben van je naaste.

SCHRIFTGEDEELTEN

Belangrijkste bijbelteksten:

Leviticus 5 – 7

Hebreeën 2: 5 – 18 (offer van Jezus)

Overige verwijzingen: Exodus 34Exodus 32Leviticus 1-7Leviticus 1-3Leviticus 9Leviticus 1:1-2Genesis 3:24Genesis 4:1-16Leviticus 1Matteüs 5:48Genesis 6:9Maleachi 1Psalmen 15Leviticus 16:21Numeri 27:18Numeri 8:10Leviticus 16:6-10 1 Timoteüs 4:14Genesis 8:20-22Matteüs 16:24-26Leviticus 16:18-19Leviticus 17:14Exodus 21:28-36Exodus 21:30Romeinen 6:23Leviticus 8:15 1 Johannes 1:7Genesis 6:1-7Hebreeën 4:14Leviticus 17:11Johannes 3:16Jesaja 53

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN OF GESPREKSVRAGEN (KIES ER EEN AANTAL UIT)

1. In de Bijbel met uitleg lezen we bij vers 3 dat het Hebreeuwse woord voor Brandoffer 'naar boven gaan' betekent. Lees met deze betekenis in je achterhoofd Leviticus 1:3-9 nog een keer. Wat is het doel van het brandoffer?
2. Wat moest er bij het schuldoffer geofferd worden en wat moest er aan de priester gegeven worden?

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

- Exodus en Leviticus voor iedereen (Goldingay): Pagina 191 – 199
- Hoofdstuk 3 'Leven in Verwondering' (bijlage)

Podcasts of video's

- **Alleen in Engels:** Aflevering 2 van de podcast The Leviticus Scroll van The Bible Project. Zie: https://bibleproject.com/podcasts/how-god-reveals-himself-leviticus/
- Dit is de Bijbel podcast Aflevering 86 Offer, de betekenis van het kruis
- Dit is de Bijbel podcast Aflevering 87 Alevering 133: Wie is mijn naaste?

THEMA 4A:

De inwijding van de priesters (Leviticus 8 – 9)

THEMA'S

- Inwijding van priesters
- Toewijding en overgave

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

- Mozes reinigt de priesters ceremonieel en "offert" hen aan God – een symbool van totale toewijding en overgave – en hij brengt bloed aan op Aärons rechter oorlel, rechterduim en rechter grote teen. Dit symboliseert de loyaliteit van Aäron en zijn zonen aan Jahweh in alles wat ze horen en doen en hoe ze wandelen.
- Na hun wijding zitten Aäron en zijn zonen bij de ingang van de tent der samenkomst en nuttigen ze gewijd brood. Even belichamen ze het ideale mensbeeld: ze verblijven en vieren feest in de tegenwoordigheid van Jahweh als poortwachters van de overgang tussen hemel en aarde.

BIJBELTEKSTEN:

Belangrijke teksten om te lezen:

- **Leviticus 8 – 9**
- **Hebreeën 8 – 9 (Jezus als Hogepriester)**

Overige verwijzingen: Exodus 17:6Exodus 16:13Exodus 17Leviticus 1:1Genesis 3:8-24Genesis 12Leviticus 1-7Exodus 32Exodus 40Leviticus 7Leviticus 17-27Leviticus 25-27Leviticus 25:1Genesis 1-3Genesis 4-5Genesis 1-9Leviticus 8-16Genesis 1Leviticus 10:1-2Leviticus 10:4-5Leviticus 11-15Genesis 3Genesis 6-9Leviticus 16Genesis 8:20-22Exodus 28-29Genesis 3:17-19Ezechiël 44:18Exodus 28Genesis 1:14-15Exodus 28:2Leviticus 8Psalmen 133Leviticus 8:23Leviticus 9:22Exodus 40:34-35Leviticus 9:24Leviticus 10Genesis 9:18-24Leviticus 10:3Genesis 22:1-19Genesis 4Genesis 37-50Exodus 11Leviticus 10:8Leviticus 10:10-11

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN OF GESPREKSVRAGEN (KIES ER EEN AANTAL UIT)

1. Leviticus 8: 1 – 13: In vers 3 en 4 lezen we dat het hele volk aanwezig moet zijn bij de bevestiging van Aäron en zijn zonen. Wat zou hiervoor de reden zijn?
    a. Zouden we dit ook door kunnen trekken naar een bevestigingsdienst van ambtsdragers in onze eigen gemeente?
2. Wat is de betekenis van het wijdingsoffer? (Leviticus 8: 22 – 28)
3. Wat leer je uit de handeling uit Leviticus 8: 23 – 24 over wie de Heere is en wat Hij van jou persoonlijk vraagt?
4. Leviticus 9: 22 – 24: Wat betekent het woord zegenen voor jou? Is de zegen die je bij een kerkdienst ontvangt voor jou belangrijk? Waarom wel of waarom niet?
5. Vandaag de dag is een gelovige een priester. Daarover kun je lezen in 1 Petrus 2: 1 – 7 en Romeinen 12:1. Wat betekent dat: geestelijk offeren van jezelf aan God?

6. Alles rondom de bevestiging van Aäron en zijn zonen vindt plaats rond de tent van ontmoeting. Waar staat deze tent symbool voor?
7. In welke volgorde brengt Aäron zijn eerste offers? Wat is de reden voor deze volgorde denk je? Vergelijk ook met Hebreeën 5: 1 – 3 en Hebreeën 7:28a.
    a. Lees 1 Tim. 4:16 en Mat. 7:3 3-5 en vergelijk dit met de volgorde van de offers. Welke link zie je hier? Wat zeggen de verzen uit 1 Tim. En Mat. 7 over jezelf in relatie met anderen?

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

1. Exodus en Leviticus voor iedereen (Goldingay): Pagina 199 – 203
2. Hoofdstuk 4a 'Leven in Verwondering' (bijlage)

Podcasts of video's

3. **Alleen in Engels:** Aflevering 4 van de podcast The Leviticus Scroll van The Bible Project. Zie: https://bibleproject.com/podcasts/how-god-reveals-himself-leviticus/

THEMA 4B:

De eerste crisis (Leviticus 9)

THEMA'S

- Ongehoorzaamheid aan God
- Schending van Gods heiligheid

BELANGRIJKSTE CONCLUSIE

- De dood van Aarons zonen kan voor ons hard aanvoelen, maar zij hadden ingestemd met de voorwaarden van een verbond. Slechts een dag nadat ze hadden getekend om de zeer verantwoordelijke vertegenwoordigers van Jahweh te zijn tegenover het volk en van het volk tegenover Jahweh, ontheiligden zij de heilige ruimte van Jahweh.

BIJBELTEKSTEN

Belangrijke teksten om te lezen:

- Leviticus 9

Overige verwijzingen ter verdieping: Leviticus 1-7Leviticus 8-16Leviticus 9Genesis 3Genesis 9:18-24Leviticus 10Leviticus 11Deuteronomium 14Leviticus 13-14Leviticus 15Genesis 1Nummers 5Leviticus 12Lucas 4:18Leviticus 11-15

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN OF GESPREKSVRAGEN (KIES ER EEN AANTAL UIT)

1. Welke positie hadden Nadab en Abihu? Lees ook Exodus 24:1.
2. Wat is de reden dat de Heere Nadab en Abihu straft met de dood?
3. Hoe reageert Aäron op de straf van de Heere (Leviticus 10:3)? Wat is jouw reactie of moeilijke, soms wel onbegrijpelijke gebeurtenissen in jouw leven of in het leven van mensen die dicht bij je staan?
4. Aäron en zijn zonen mogen geen wijn en sterke drank drinken. Welke redenen geeft de Heere hiervoor?
    a. Gelden deze redenen nog steeds denk je als het gaat om alcoholgebruik en wellicht andere dingen in deze tijd?
5. Er wordt priesters niet alleen dingen onthouden, wat mogen ze wel tot zich nemen?

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

1. Exodus en Leviticus voor iedereen (Goldingay): Pagina 199 – 204
2. Hoofdstuk 4b 'Leven in Verwondering' (bijlage)

Podcasts of video's

3. **Alleen in Engels:** Aflevering 5 van de podcast The Leviticus Scroll van The Bible Project. Zie:
4. Aflevering 122 podcast Dit is de Bijbel: Waarom lijkt God in het Oude testament strenger en gewelddadiger dan in het nieuwe testament?

THEMA 5:

Reinheid en onreinheid: Leven aan de grens van dood en leven (Leviticus 11 – 15)

BIJBELTEKSTEN

Belangrijke teksten om te lezen:

– Leviticus 11 - 15

> ***Overige verwijzingen ter verdieping: Leviticus 1-7Leviticus 8-16Leviticus 9Genesis 3Genesis 9:18-24Leviticus 10Leviticus 11Deuteronomium 14Leviticus 13-14Leviticus 15Genesis 1Nummers 5Leviticus 12Lucas 4:18Leviticus 11-15***

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN OF GESPREKSVRAGEN (KIES ER EEN AANTAL UIT)

1. Welk gevolg had het opruimen van een rein dier dat stierf? Welk gevolg had het per ongeluk aanraken van een voorwerp dat door een onrein kadaver werd aangeraakt?
2. Zelfs het kadaver van een rein dier aanraken, brengt onreinheid met zich mee. Wat zegt dit over de dood?
3. In Leviticus 11: 44 – 45 staat een dubbele opdracht om heilig te zijn. Welke reden wordt er genoemd om heilig te zijn? Waarom was dat zo belangrijk?
    a. Hoe kunnen we, in deze tijd, aan deze opdracht voldoen?
4. Zijn er van wat we nu weten van ziekteverwekkers, lessen te trekken uit de reine on onreine dieren?

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

5. Exodus en Leviticus voor iedereen (Goldingay): Pagina 204 – 217
6. Hoofdstuk 5: 'Leven in Verwondering' (bijlage)

Podcasts of video's

7. **Alleen in Engels:** Aflevering 5 van de podcast The Leviticus Scroll van The Bible Project. Zie:
8. Aflevering 102 podcast Dit is de Bijbel: Heilig, heilig, heilig, waarom is heiligheid in de Bijbel zo belangrijk?

THEMA 6:

Grote Verzoendag, het hart van de Thorah (Leviticus 16 – 17)

THEMA'S

– Grote Verzoendag

BIJBELTEKSTEN

Belangrijke teksten om te lezen:

9. Leviticus 16 – 17
10.

> ***Overige verwijzingen ter verdieping: Leviticus 1-7Leviticus 8-16Leviticus 9Genesis 3Genesis 9:18-24Leviticus 10Leviticus 11Deuteronomium 14Leviticus 13-14Leviticus 15Genesis 1Nummers 5Leviticus 12Lucas 4:18Leviticus 11-15***

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN OF GESPREKSVRAGEN (KIES ER EEN AANTAL UIT)

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

11. Exodus en Leviticus voor iedereen (Goldingay): Pagina 217 – 226
12. Hoofdstuk 6 'Leven in Verwondering' (bijlage)

Podcasts of video's

13. **Alleen in Engels:** Aflevering 5 van de podcast The Leviticus Scroll van The Bible Project. Zie:

THEMA 7A –

Leven in Gods heiligheid (Gods karakter in het dagelijks leven)

THEMA'S

- Omgang met onze naasten
- Leven in Gods heiligheid in dagelijks leven

BIJBELTEKSTEN:

Belangrijkste teksten:

- Leviticus 18 - 19
- Leviticus 19: 1 – 17
- Hebreeën 4: 1 – 11
- Hebreeën 13: 1 – 17 (onze houding ten opzichte van elkaar) Vervolg op Hebreeën 11 – 12)

Overige verwijzingen: Matteüs 6:19-21Leviticus 23-27Leviticus 23:1-24:9Exodus 16Exodus 23:14-19Leviticus 23:15-22Leviticus 23:23-25Leviticus 23:26-32Leviticus 23:33-43Leviticus 23:40Leviticus 24:1-4Leviticus 24:5-9Leviticus 24Jesaja 1Romeinen 14Exodus 34Exodus 32Genesis 1-2Genesis 3Genesis 6-9Genesis 12Exodus 19:6Exodus 19:4-6Exodus 40Leviticus 17Leviticus 1-7Leviticus 9Leviticus 10Genesis 3:23-24Leviticus 10-11Leviticus 11-15Leviticus 16Leviticus 10:10Leviticus 17-27Leviticus 17-20Leviticus 19Matteüs 5:48Leviticus 19-20Leviticus 18:1-5Romeinen 10:5Leviticus 18:6-30Leviticus 18:21Leviticus 19:1-41 Timoteüs 5:181 Korintiërs 9:9Deuteronomium 25:4Leviticus 17:1-7Matteüs 5:21-22Exodus 20:13Leviticus 17:11

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN OF GESPREKSVRAGEN (KIES ER EEN AANTAL UIT)

1. In Leviticus 19: 1 – 17 staan leefregels als het gaat om onze omgang met je naaste denk aan eerlijk zijn tegenover een andere (vers 11 – 12), verbod om je naaste te misbruiken of te misleiden (vers 15-16) en ten slotte op het liefhebben van de naaste boven het handelen uit wrok en haat. In Hebreeën 13:16 noemt Paulus zelfs dat de liefdadigheid en de onderlinge solidariteit in ere houden offers zijn waarin God behagen schept.
    a. Wie zijn onze naasten?
    b. Handelen we als Christenen altijd volgens deze principes in Leviticus. Heb je goede of slechte voorbeelden over de omgang met onze naasten? Waar ben je juist trots op wat we als Christenen voor onze naasten betekenen en waar schaam je je voor?
    c. Hoe probeer je in je eigen leven te leven met respect voor je naaste? Als het moeilijk is breng je dat dan ook bij God?
2. In Hebreeën 13:16 roept Paulus de gemeente op om de onderlinge solidariteit en liefdadigheid in ere te houden. Hoe kunnen wij in ons eigen leven en als gemeente onze onderlinge solidariteit en liefdadigheid in ere houden?
3. Hoe kunnen we als kerkelijke gemeente een voorbeeld zijn richting de rest van de wereld als het gaat om naastenliefde? Ligt hier geen kans om anderen op die manier kennis te laten maken met het Christelijk geloof?

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

14. Exodus en Leviticus voor iedereen (Goldingay): Pagina 226 – 240
15. Hoofdstuk 7a 'Leven in Verwondering' (bijlage)

Podcasts of video's

- **Alleen in Engels:** Aflevering 7 van de podcast The Leviticus Scroll van The Bible Project. Zie:
- Aflevering 121 Dit is de Bijbel podcast: Vreemdelingen, migranten en vluchtelingen
- Aflevering 133 Dit is de Bijbel podcast: De Barmhartige Smaritaan: wie is mijn naaste?

THEMA 7B –

Leven in Gods heiligheid (sabbat)

THEMA'S:

– Sabbat / rustdag

BIJBELTEKSTEN:

Belangrijkste teksten:

– Leviticus 19: 1 – 17

– Leviticus 18 – 22

– Hebreeën 4: 1 – 11

– Psalm 92 (psalm over de sabat)

Overige verwijzingen: Matteüs 6:19-21Leviticus 23-27Leviticus 23:1-24:9Exodus 16Exodus 23:14-19Leviticus 23:15-22Leviticus 23:23-25Leviticus 23:26-32Leviticus 23:33-43Leviticus 23:40Leviticus 24:1-4Leviticus 24:5-9Leviticus 24Jesaja 1Romeinen 14Exodus 34Exodus 32Genesis 1-2Genesis 3Genesis 6-9Genesis 12Exodus 19:6Exodus 19:4-6Exodus 40Leviticus 17Leviticus 1-7Leviticus 9Leviticus 10Genesis 3:23-24Leviticus 10-11Leviticus 11-15Leviticus 16Leviticus 10:10Leviticus 17-27Leviticus 17-20Leviticus 19Matteüs 5:48Leviticus 19-20Leviticus 18:1-5Romeinen 10:5Leviticus 18:6-30Leviticus 18:21Leviticus 19:1-41 Timoteüs 5:181 Korintiërs 9:9Deuteronomium 25:4Leviticus 17:1-7Matteüs 5:21-22Exodus 20:13Leviticus 17:11

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN OF GESPREKSVRAGEN (KIES ER EEN AANTAL UIT)

1. Deel in de groep eigen ervaringen met de viering van de zondag, vroeger en nu. Positieve ervaringen, negatieve ervaringen. Wat nam je ervan mee in je eigen (gezins)leven?
2. Het kan goed zijn om de geboden en voorschriften uit de Thora over de zondagsrust voor mens, dier, plant/akker te integreren in de dag van de opstanding, de zondag. Die viering vraagt ook om vormgeving, rituelen. In Joodse families kent men het traditionele sabbatsmaal, op de vrijdagavond bij het aanbreken van de sabbat. Kunnen wij hiervan leren? Hoe geven wij vorm aan de zondag als viering van het leven met God?
3. Ervaart u de rustdag als dag waarop je allerlei dingen niet mag, of als een dag waarop je de tijd en ruimte hebt om mooie dingen te doen?
4. Heeft u de gewoonte om een rustig te houden? Zo ja: Hoe ziet die dag eruit? En zo nee: waarom niet?
5. '*Christenen zijn onderweg naar de sabbatsrust die ons beloofd is: als alle dingen in de wereld zijn gedaan, mogen we rusten naar Gods aangezicht. Dus hou nu maar vol, de rust komt eraan'* Vind je eeuwige sabbatsrust een aantrekkelijk vooruitzicht?
6. In het boek Toegewijd Leven (Sam Janse e.a.) worden een aantal redenen genoemd waarom rust nemen op sabbat/zondag onmisbaar is:

– Opdat wij nooit vergeten dat we geschapen zijn om te leven, niet om te werken (Ex. 20: 8 – 11)

- Om te koesteren dat wij verlost zijn om ook anderen in die verlossing te laten delen (Deut. 5: 14 – 15)
- Onmisbaar om zicht en hoop voor de toekomst te houden (Ex. 31: 16 – 17, Marc. 2: 27 – 28, Hebreeën 4:9)
- Onmisbaar om te beseffen dat God de Bron is van leven en vruchtbaarheid en dat wij daarom moeten leren en het land rust te geven (Leviticus 25: 2 – 4)

Wat vind je hiervan? Welke reden waarom sabbat onmisbaar is spreekt je het meeste aan of is herkenbaar? Waarom?

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

1. Exodus en Leviticus voor iedereen (Goldingay): Pagina 226 – 240
2. Hoofdstuk 7b 'Leven in Verwondering' (bijlage)

Podcasts of video's

3. **Alleen in Engels:** Aflevering 7 van de podcast The Leviticus Scroll van The Bible Project. Zie:
4. Luister aflevering 63 van de podcast Dit is de Bijbel over de Sabbat.

THEMA 8 –

Gods kalender van genade (feesten in Leviticus)

THEMA'S

– Instelling van Joodse feestdagen

BIJBELTEKSTEN

Belangrijkste bijbelteksten:

– Leviticus 23:4 – 44

Overige verwijzingen: Leviticus 21:1-5Leviticus 21:10-12Leviticus 22:31-32Leviticus 24:10-16Leviticus 19:12Leviticus 10Matteüs 12:31Exodus 7:5Leviticus 24:17-23Matteüs 5:38-48Genesis 42 Samuel 6:1-11Leviticus 25Leviticus 25:23Jeremia 33:6-8Leviticus 26:1-13Leviticus 26:32-35Leviticus 26:36-45Genesis 8:1Daniël 9Galaten 3:10-14Deuteronomium 27:26Deuteronomium 21:3Romeinen 7-8Lucas 24:46-481 Korintiërs 5:1-13Matteüs 6:19-21Leviticus 23-27Leviticus 23:1-24:9Exodus 16Exodus 23:14-19Leviticus 23:15-22Leviticus 23:23-25Leviticus 23:26-32Leviticus 23:33-43Leviticus 23:40Leviticus 24:1-4Leviticus 24:5-9Leviticus 9Leviticus 16Leviticus 24Jesaja 1Romeinen 14

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN OF GESPREKSVRAGEN (KIES ER EEN AANTAL UIT)

1. In Leviticus 23: 2, 4, 7 en 8 gaat het over samenkomsten. Is het een samenkomst het volk onderling of juist ook een samenkomst van het volk met de Heere? Zie jij zo ook de samenkomst van de gemeente?

Moeskruid pagina 135 - 140

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

5. Exodus en Leviticus voor iedereen (Goldingay): Pagina 240 – 243
6. Hoofdstuk 8 'Leven in Verwondering' (bijlage)

Podcasts of video's

7. **Alleen in Engels:** Aflevering 8 van de podcast The Leviticus Scroll van The Bible Project. Zie:

THEMA 9 –

De heiligheid van Gods naam

THEMA'S:

- Jubeljaar
- Godslastering

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

- Als het de bijzondere taak van de priesters was om de heiligheid van de tabernakel te bewaken, dan was het de verantwoordelijkheid van het volk Israël om de heiligheid van de naam van Jahweh te bewaren.
- De naam Jahweh vertegenwoordigt de manier waarop God en de mensheid elkaar ontmoeten; het onteren van zijn naam brengt daarom de hele relatie tussen God en de mensheid onder druk.
- De boekrol Leviticus eindigt met Jahweh's belofte van genade, om een overblijfsel van zijn volk te bewaren en hen uit de ballingschap terug te brengen als zij zijn wet niet naleven en het oordeel over zich afroepen. Dit principe wordt uiteindelijk vervuld in Jezus.
- Gods wetten waren nooit slecht – de mensheid heeft ze alleen niet nageleefd. Daarom werd Jezus een vloek voor ons, door de straf voor het overtreden van de wet op zich te nemen, zodat wij deel kunnen hebben aan de heiligheid en aanwezigheid van Jahweh.

BIJBELTEKSTEN

Belangrijkste Bijbelteksten:

- **Leviticus 24 - 27**

Overige teksten: Leviticus 21:1-5Leviticus 21:10-12Leviticus 22:31-32Leviticus 24:10-16Leviticus 19:12Leviticus 10Leviticus 16Matteüs 12:31Exodus 7:5Leviticus 24:17-23Matteüs 5:38-48Genesis 42 Samuel 6:1-11Leviticus 25Leviticus 25:23Jeremia 33:6-8Leviticus 26:1-13Leviticus 26:32-35Leviticus 26:36-45Genesis 8:1Daniël 9Galaten 3:10-14Deuteronomium 27:26Deuteronomium 21:3Romeinen 7-8Lucas 24:46-481 Korintiërs 5:1-13

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN OF GESPREKSVRAGEN (KIES ER EEN AANTAL UIT)

1. Wat ervaar jij als iemand vloekt richting God, wat doet dat met je?
2. De rijken waarover wordt gesproken in de Bijbel dat zijn wij in deze tijd. Nederlanders behoren tot de rijksten in de wereld. Lees de teksten over rijken eens met deze bril (dat dit gaat over Nederlanders/westerlingen)
3. De Heere is eigenaar van het land. Vergelijk dat eens met jouw eigendommen. Ervaar jij dat ook zo of kijk je er anders naar?
4. Welke belofte geeft God in Leviticus 25: 20 – 22? Wat vraagt dit van het volk Israël?
5. Kan de wederkomst ook een vervulling van het jubeljaar zijn? Vergelijk met 1 Korinthe 15:52.

a. Hoe zie jij de wederkomst tegemoet?

6. Leviticus 26: 14 – 39:

a. God beschrijft de straffen tot in detail. Wat zou het doel zijn van al deze waarschuwingen? Welke eigenschappen van de Heere zien we hier terug?

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

8. Exodus en Leviticus voor iedereen (Goldingay): Pagina 244 – 263
9. Hoofdstuk 9 'Leven in Verwondering' (bijlage)

Podcasts of video's

10. **Alleen in Engels:** Aflevering 9 van de podcast The Leviticus Scroll van The Bible Project. Zie:
11. Aflevering 103 podcast Dit is de Bijbel: De Bijbel voor losers
12. Dit is de Bijbel podcast **aflevering 102:** Heilig, heilig, heilig, waarom is heiligheid in de Bijbel zo belangrijk?

EPILOOG –

Leviticus als boek van Gods nabijheid

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

– Leviticus definieert de praktijk van handoplegging niet expliciet, maar het lijkt erop te wijzen dat datgene wat aangeraakt wordt, wordt aangesteld als vertegenwoordiger namens een ander. In dat licht bezien, zien we een verband tussen de handoplegging in Leviticus en die van de apostelen. Zij stelden vertegenwoordigers aan en droegen autoriteit aan hen over om de evangelieboodschap naar andere streken te brengen.

– Menselijk kwaad en falen worden altijd op twee manieren aangepakt: een rechtvaardige vertegenwoordiger verschijnt voor God om genade te ontvangen, en vervolgens moet de zonde worden verbannen en de woestijn in worden gestuurd. Jezus vervulde in feite beide rollen tijdens zijn kruisiging – hij stierf buiten de stad als de onberispelijke vertegenwoordiger van de mensheid, die hun zonden droeg.

– Hoewel het verhaal van de Bijbel zijn voltooiing vindt in Jezus, is het belangrijk om elke boekrol ook op zichzelf te bestuderen. Zo kunnen we zien hoe de evangelieverhalen voortbouwen op de bredere context van het volledige Bijbelse verhaal.

BIJBELTEKSTEN:

Belangrijkste teksten

Overige verwijzingen: 1 Koningen 6-81 Timoteüs 4:14Handelingen 13Leviticus 1:4-9Leviticus 4:1-35Leviticus 6:1-7Leviticus 241 Timoteüs 1:13Genesis 4:1-16Genesis 4:10-13Genesis 21:8-21Genesis 22Genesis 19:25-34Matteüs 27:16-17Psalmen 118:26-29Leviticus 16Leviticus 17Leviticus 17:11Lucas 2Lucas 2:25-35Lucas 2:36-38Lucas 24:13-35

SUGGESTIES VOOR OPDRACHTEN OF GESPREKSVRAGEN (KIES ER EEN AANTAL UIT)

OVERIG TE GEBRUIKEN (VERDIEPINGS)MATERIAAL:

Leesmateriaal:

13. Exodus en Leviticus voor iedereen (Goldingay): Pagina

Podcasts of video's

14. **Alleen in Engels:** Aflevering 10 van de podcast The Leviticus Scroll van The Bible Project. Zie: